

Ontstaan van de axenroos

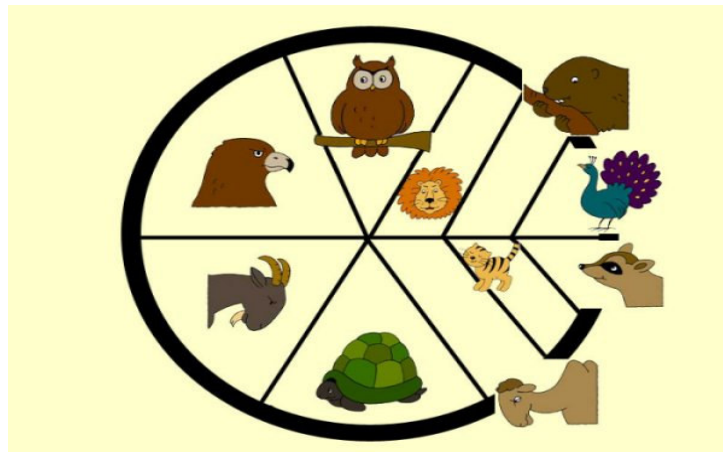
De Belg Ferdinand Cuvelier schreef "De stad van de axen"

Hij staat in 1996 aan de basis van 'de axenroos', een manier om inzicht te krijgen in tussenmenselijke relaties. De axenroos is ontstaan uit zijn gedrevenheid om het relationele leven (met jezelf, met dingen, met anderen) duidelijk in woorden en beelden te kunnen weergeven om er op die manier meer greep op te krijgen.

Een ax

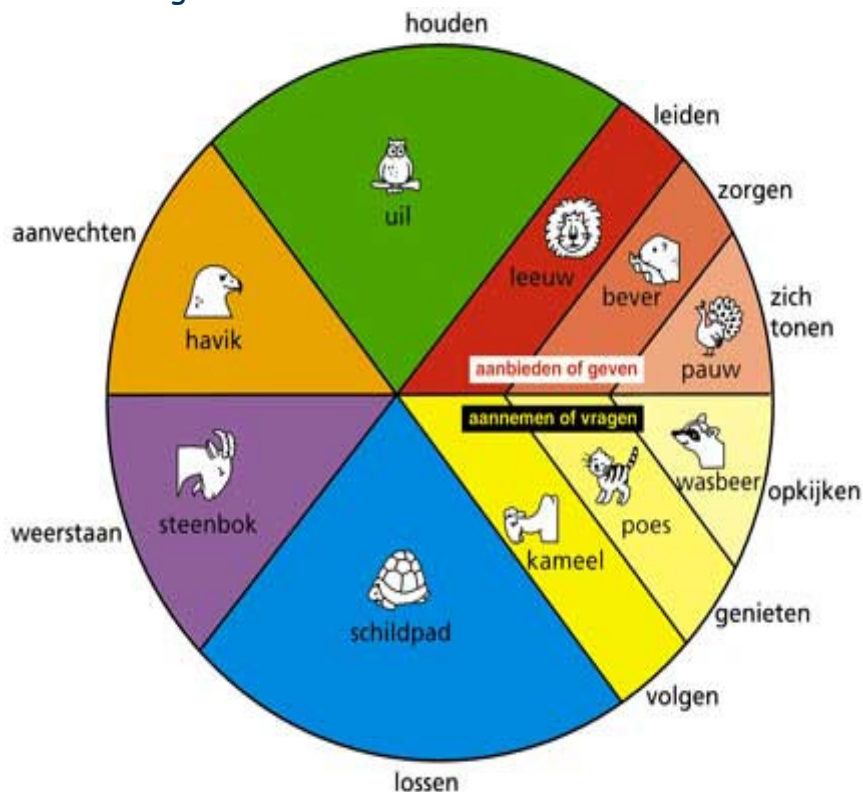
Het woordje 'ax' geeft de mogelijkheid aan die een mens heeft om tot een relationele 'actie' over te gaan. Het is een geheel van vaardigheden die een mens kan gebruiken om 'goed' te functioneren. Een goed functionerende mens slaagt erin in elke situatie vanuit de juiste ax te handelen, te spreken. Bij een gezond handelen zal je dus van de ene ax naar de andere overstappen. Wie erin slaagt in alle axen zeer stabiel te verblijven, zal een sterke persoonlijkheid ontwikkelen. Het kan echter zijn dat je in je functioneren merkt dat je een bepaalde ax 'overdrijft'. Dan zal je deze moeten aanpassen.

Je moet proberen elke ax 'positief' te bekijken. Je moet de kinderen dus leren positief in de ax te staan door ze bijvoorbeeld uit te dagen om leiding te nemen, aan te nemen, mogen twijfelen, mogen verzet aantekenen, mogen kritiek geven .... Elk kind heeft zijn eigen sterke axen. Het is goed dat kinderen die leren. Elk kind heeft zijn zwakkere axen. Het is goed dat kinderen die leren kennen.

Dieren

Om zelfs met kinderen over de verschillende relatiewijzen te kunnen spreken, worden diersymbolen gebruikt. Ze bieden het voordeel dat ze gemakkelijker begrepen worden door jonge kinderen en dat het gebruik ervan volwassenen en kinderen een woordenschat aanreikt om sociale relaties bespreekbaar te maken. De drempelvrees om over jezelf te praten is dan veel minder groot omdat de kinderen zo'n vergelijking niet aanvoelen als een rechtstreekse evaluatie van hun eigen functioneren. Bovendien stimuleert het thema "dieren" hen omdat het aansluit bij hun belevingswereld.

De menselijke gedragingen zouden in een onoverzichtelijk aantal categorieën kunnen worden onderverdeeld. Om het eenvoudig te houden wordt er met de axenroos een onderverdeling gemaakt in een tiental grote categorieën. Dat is voldoende om mee te werken. Te veel eigenschappen of te veel dieren zouden tot verwarring leiden.

"Ik leer jou leiden", zegt de leeuw

"Ik leer jou volgen", zegt de kameel

"Van mij leer je zorgen", zegt de bever

"Van mij leer je genieten", zegt de poes

"Zie hoe ik mij toon", zegt de pauw

"Ik kijk naar jou op", zegt de wasbeer

"Ik leer jou stil te houden" zegt de uil

"Bij mij mag je tijd nemen om te ondergaan", zegt de schildpad

"Leer toch maar aanvechten", zegt de havik

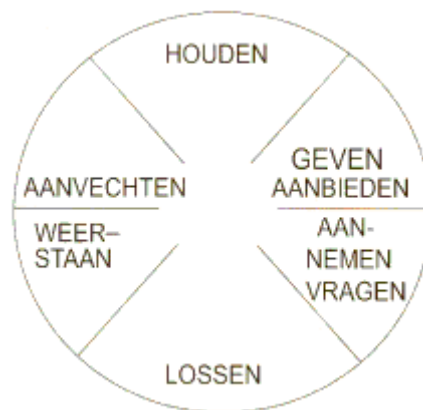
"Leer ook maar weerstaan", zegt de steenbok

Wat er in een relatie tussen mensen voordoet, kan opgevat worden als een uitwisseling van materiele en immateriële goederen. Zo'n uitwisseling wordt door drie elementen ondersteund.

- A. De wijze waarop iets uitgewisseld wordt, de bewegingen die daarbij gebeuren.
- B. De inzet, of datgene wat er uitgewisseld wordt.
- C. Het communicatiekanaal waarlangs de uitwisseling gebeurt.

A. De wijze

De bewegingen die zich bij deze uitwisseling voordoen, worden de hoofdrelatiewijzen genoemd. Er zijn zes hoofdrelatiewijzen.

We kunnen iets geven aan een ander, iets uitlenen, een geschenkje geven.

We kunnen het geschenkje aannemen, het ontvangen, ervan genieten, ervoor bedanken.

We kunnen iets lossen, wat we krijgen door het aan ons voorbij te laten gaan, er geen vat op krijgen, er niets mee kunnen.

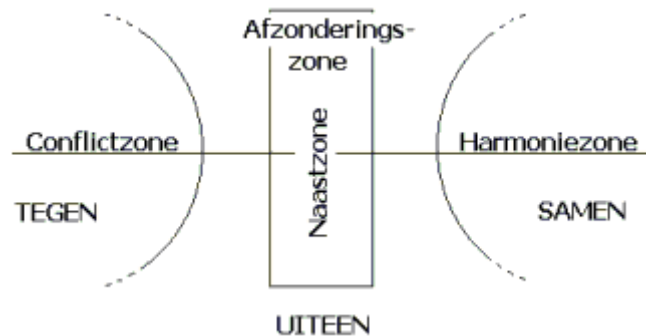
We kunnen de agressie weerstaan, iets verdedigen, tegenstand bieden, iets in bescherming nemen, het aangeboden weigeren

We kunnen iets aanvechten, iets aanvallen, iets bestrijden, iets door elkaar schudden om het uit te testen, iets verwijten.

We kunnen iets voor ons houden, iets achter houden, het niet geven, het geheim houden, het verbergen.

De drie zones op de axenroos

- a. De **samen - zone**: dit zijn de harmonische interacties: de kinderen werken en leven samen.
- b. De **naast - zone**: relatiewijzen die een verwijdering in houden: tussenzone van uiteenlopende interacties. De kinderen leven los en naast elkaar.
- c. De **tegen - zone**: hier ontstaan de conflictueuze interacties, de relatiewijzen zorgen voor een verwijding.

B. De Inzet

- a. De persoon: Iets persoonlijk dat je van jezelf kan en wilt laten zien.
Bv. Ik kan al rollen zonder me recht te duwen met mijn handen.
- b. De goederen: Wat er met de materiële dingen gebeurt.
Bv. Ik geef mijn estafettestokje aan jou, ik leen jouw hoepel.
- c. De richtlijnen: Je leerkracht heeft voorstellen hoe je iets het best doet, wat je mag, wat je moet, hoe je iets in elkaar steekt.
Bv. Voor je een handstand uitvoert, moet je je zo groot mogelijk maken.
- d. De informatie: mededelingen, nieuws, inlichtingen, tips
Bv. Een boek in de bibliotheek halen om informatie te verzamelen.
- e. De diensten: Iets wat je doet om een ander te helpen.
Bv. Iemand een handje helpen die gevallen is.
- f. Het bijzijn: Fysieke tegenwoordigheid van iets of iemand.
Bv. Ik zou graag hebben dat de meester mij helpt als ik over de bank wandel.

C. De communicatiekanalen

Dit zijn de verschillende kanalen waarmee je een interactie tot stand kunt brengen of in stand kunt houden.

- Tekst
- Gesproken woord
- Stemintonatie
- Tekeningen
- Mimiek en gebaren
- Volledige handeling